

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33324
Nom: Psicoendocrinologia
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau Psicologia	Psicoendocrinologia	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

SALVADOR FERNANDEZ-MONTEJO OTILIA ALICIA

GONZALEZ BONO ESPERANZA

RESUM

La Psicoendocrinologia és una disciplina psicobiològica que estudia la relació bidireccional entre l'activitat del sistema neuroendocrí i la conducta, tant l'observable com la privada, a nivell cognitiu o afectiu. Aquesta relació es descriu en blocs temàtics que aglutinen aspectes metabòlics, evolutius, socials i experiencials de l'individu. Els coneixements i destreses a adquirir en aquesta assignatura són fonamentals al llarg de la formació científica i investigadora en Psicologia, especialment en l'àmbit de les Neurociències. A més, permet a l'estudiantat conèixer el substrat neuroendocrí de la conducta humana en els diferents àmbits d'aplicació de la Psicologia amb l'objecte de millorar la salut integral de l'individu, tant en les seues relacions interpersonals (vinculacions afectives, dinàmica de grups) com en el seu desenvolupament personal (problemes del desenvolupament, conducta alimentària, conducta sexual, estat d'ànim, funció cognitiva o el maneig de l'estrès). Finalment, aquesta assignatura permet a l'estudiantat adquirir competències necessàries per al treball en equips multidisciplinaris en l'àmbit de la salut i els recursos humans.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana haver superat l'assignatura 33296 - Fonaments de Psicobiologia i comptar amb coneixements i destreses de les assignatures prèvies impartides pel Departament de Psicobiologia. Així mateix, es recomana comptar amb coneixements i destreses bàsics d'informàtica, a nivell d'usuari.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Conèixer els fonaments biològics de la conducta humana i de les funcions psicològiques relacionats amb els processos de pensament i de llenguatge.

Conèixer els processos i les etapes principals del desenvolupament al llarg del cicle vital en els seus aspectes de normalitat i anormalitat.

Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi

Saber proporcionar retroalimentació als destinataris de forma adequada i precisa.

Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.

Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la Psicoendocrinologia

Concepte de Psicoendocrinologia. Breus notes històriques de la disciplina. Tècniques. Organització general del sistema endocrí.

2. Hormones i metabolisme

Introducció. L'eix tiroïdal i els aspectes metabòlics. Aspectes conductuals i desajustaments de l'eix tiroïdal. Anabolisme, catabolisme i hormones implicades. Implicacions conductuals del metabolisme de la glucosa.

3. Hormones, desenvolupament i cicle vital

Introducció. Dimorfisme, desenvolupament prenatal i naixement. Orientació i identitat sexual. Hormona del creixement, funcions i alteracions. Pubertat i adolescència. L'envelliment i els desajustos hormonals.

4. Hormones i conducta social

Interacció social i hormones. Estatus i dominància. Hormones, conflicte i relacions interpersonals. Anabolizants i conducta agressiva.

5. Estrés i adaptació

La resposta adaptativa d'estrès: sistemes medul·la-adrenal i hipotàlem-hipòfisi-adrenal. Factors moduladors de la resposta d'estrès. Estrès crònic i salut. Indicadors psicobiològics de l'estrès.

6. Hormones i estat d'ànim

Patologies endocrines i estat d'ànim: glucocorticoides i hormones tiroïdals. Correlats hormonals de l'estat d'ànim.

7. Hormones i cognició

Hormones sexuals i aspectes cognitius. Hormones adrenals i cognició.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	5,00
Preparació de classes	12,50
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques impartides pel professor en les quals es desenvoluparan els diferents continguts de la matèria, promovent al mateix temps la intervenció participativa dels estudiants a través de la resolució de les qüestions que vagen sorgint al llarg de l'exposició.

Classes teòrico-pràctiques amb suport de mitjans audiovisuals, enllaços a diferents webs amb contingut relacionat amb la matèria, manuals i articles científics i altres lectures i materials.

Tutories programades individuals o en grup per a la supervisió de treballs pràctics, orientació i resolució de dubtes.

Sessions pràctiques en seminaris i laboratoris dirigits a aspectes aplicats, en els quals l'estudiant, de forma individual o en grup, treballa amb el material que se li facilita (proves, articles, equipament científic de registre de variables) per tal d'assolir un objectiu.

AVALUACIÓ

SISTEMES D'AVAUACIÓ

Consta de dos apartats tant en primera com en segona convocatòria:

1.- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites objectives, de preguntes curtes, o d'assoliment de destreses (80%).

2.- Valoració de treballs que impliquen que l'estudiant ha desenvolupat competències de coneixement, comprensió i aplicació dels continguts de l'assignatura, que constituirà el 20% de la nota final. S'inclouen en aquest apartat treballs realitzats al llarg del curs, consistents en presentacions públiques, individuals o en equip lliurades dins el termini establert pel professor. En segona convocatòria, les activitats que consistisquen en tasques a realitzar fora de l'aula seran recuperables i les activitats que consistisquen en tasques a realitzar a l'aula seran recuperables si les característiques de les mateixes ho permeten.

REQUISITS MÍNIMS

Per a superar l'assignatura, és imprescindible obtenir un mínim del 50% de la puntuació màxima possible en l'examen teòric-pràctic (primer apartat de l'avaluació) així com en la valoració dels treballs. Per tant, per a aprovar l'assignatura cal obtenir, almenys, el 50% de la puntuació total.

ADVERTIMENT

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forma part de l'avaluació comporta la impossibilitat de superar l'assignatura, i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar, o de cooperar en la utilització, de procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents.

Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons allò establert pel Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020):

<https://www.uv.es/sgeneral/Protocolos/C83.pdf>

En horari de tutoria, el professor podrà requerir entrevistes individuals o en grup, amb la finalitat de verificar el grau de participació i d'assoliment dels objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació comporta no superar la tasca o activitat en qüestió.

Consideracions addicionals:

1. Les dates de realització de les proves orals, escrites o d'acompliment de destreses seran establides pel professor al llarg del curs. Podran tenir un caràcter individual o grupal i han de comprendre continguts de la guia docent.
2. Tal com indica la normativa d'assignació de Matrícules d'Honor, serà per estricta ordre de nota. En cas d'empat, el professor/a pot posar una prova addicional als alumnes implicats.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda quedaran sotmeses al que es disposa en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de mayo de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_Reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

BIBLIOGRAFIA

Referències Bàsiques:

Nelson, R.J. & Kriegsfeld, L.L. (2022): *An Introduction to Behavioral Endocrinology*, Sixth Edition. Oxford University Press Inc.

Murphy, P.N. (2021). *The Routledge International Handbook of Psychobiology*. Routledge.

Referències Complementàries:

Buss, D. M. (2016). *The evolution of desire: Strategies of human mating*. Basic books

Guillamón, A. (2022). *Identidad de género. Una aproximación psicobiológica*. Sanz y Torres.

Luck, M. (2014). (Vol. 394). *Hormones: A very short introduction*. Oxford University Press.